Laurenţiu NISTORESCU
PETRECÂND PRIN RĂSPLANETA

Poveste-nepoveste, oricât i-ar fi raza, sfera tot sferă se cheamă că este. Numai în cazul în care raza asta e zero, zero absolut, sfera ar putea fi numită punct. Eventual punct de vedere, însă unul pe care Interriorii nu-l împărtăşesc - pentru că sfera pe care-şi duc ei traiul are raza negativă. Puținii pământeni cărora le-a fost îngăduit să intre în Interrior (ținești minte, să intre, nu să şi iasă), au găsit ca nume pentru năzbâtia asta, câtă vreme n-au uitat că lucrurilor poți să le dai nume, răsplaneta: adică o planetă întoarsă pe dos ca o mănuşă. La fel de repede, aceiaşi şi-au dat seama că, în vreme ce unele lucruri nu se vor termina nicicând (precum mineritul, dacă Interriorilor le-ar trece prin minte să se apuce de aşa ceva), chestia care s-ar putea sfârşi cel mai repede la ei este Cerul. Din această pricină, pentru ca avioanele lor, care încă nu există, să ajungă să zboare vreodată, Interrriorii vor fi obligați să născocească alt fel de legi ale fizicii, una dintre acestea neîngăduind spre exemplu nici unui obiect să ajungă la destinație până nu ajunge mai întâi la jumătatea drumului până acolo... jumătate care fiind ea însăşi o destinație, nu va putea fi atinsă până nu va fi atins întâi sfertul şi tot aşa mai departe. De fapt, tot aşa mai pe loc, pentru că în felul acesta nimic nu se va mai mişca nicăieri, mişcarea însăşi nu va mai fi decât intenție, năzuință, erezie - potențialitate.

Încă şi mai repede decât Cerul, Interriorului i se epuizează timpul - iar treaba asta e o problemă de cea mai mare însemnătate pentru diafanii săi viețuitori, dat fiind că oricât de mult şi-au rezumat şi-şi rezumă existența (din care întâi au eliminat mai mult ca perfectul, cu amintirile sale cu tot, apoi viitorul anterior, care le-ar fi spus ce-ar fi fost dacă tocmai lor, care nu-s decât dacă şi poate, şi mai pe urmă toate celelalte tempo-uri, cu excepția dulce-amăgitorului infinitiv), oricât de mult şi-au rezumat deci existența, tot li se mai întâmpla Interriorilor ca, noaptea în vis, să cadă pe de-a lateralul firimiturii de femtosecundă pe care şi-o câştigau cu sudoarea frunții. Dintr-o astfel de întâmplare, culmea, dintr-una care era să treacă neobservată fiindcă se petrecuse prea repede şi fruntea nu fusese încă ştearsă de sudoarea anterioară, în răsplanetă şi-au făcut simultan apariția Erzahet şi Ghinda. O, desigur, toți şi-au dat imediat seama că Erzahet nu-i unul din pământenii care nimeriseră în Interrior doar pentru că la vremea încercării de a se translata în Celdealşapteleacer, culoarul de zbor era aglomerat şi curentul de hysterezis îi împingea prea aproape de țărmul răsplanetar - atât de aproape încât cei care au scos capul pe fereastră, şi-au putut vedea existența diluându-se în coca amorfă a fiirii. Ceea ce-l deosebea pe Erzahet de toți aceşti venetici ce se agitau fără măsură în prima clipă a sosirii lor, pentru ca în cea de-a doua să se pretindă mai diafani decât chiar autohtonii, era faptul că dumnealui era discret. Întocmai, toate celelalte trăsături ale sale, statura atletică, alunița de pe omoplatul stâng, adeverința că a fost cât pe ce să-şi finalizeze cele două masterate, ticul cu degetul mic pe care-l dobândise pe front în timpul turnării unui clip publicitar şi mai ales sănătosul obicei de a ciocăni în uşă la ieşire, păleau în fața discreției sale.

Dimpotrivă, Ghinda era o alcătuire continuă, aşa cum continuă era şi alcătuirea Interriorilor, şi cea a pământenilor, şi cea a celorlalți muritori de

dincolo de răsplanetă; iar asta s-a putut vedea atunci când doi diafani s-au împiedicat de ea (de fapt, al doilea s-a împiedicat de primul) şi s-au dus – pricină din care ceilalți o ocoleau acum cu teama că s-ar putea trezi şi ei expulzați acolo de unde le soseau rătăciții de pământeni. Nu însă şi Erzahet, care trecea pe acolo, interferând-o atât de frecvent încât diafanii au început să creadă că o face dinadins: aşa, ca să le-arate lor ce poate el şi ei nu. Bănuiala încolțise în ei mai de demult, din timpul precedentului răsturnoc – răsturnocul fiind, li se explica pământenilor altminteri deloc curioşi, acel răgaz în care răsplaneta se opreşte din rotația în jurul axei sale, respiră adânc, dilatându-se o vreme şi apoi reluându-şi rotația, în sens invers după câte se spune. Ei bine, în vremea răsturnocului de pe urmă, când şi în lumea lor lucrurile se dau peste cap de ajung să semene cu cele ale pământenilor, un stol de diafani surprins de sughițul planetar chiar deasupra creştetului lui Erzahet, l-a întrebat direct pe acesta care-i povestea lui cu Ghinda. Poveste cu Ghinda este una, dar nu-i şi-a mea, le-a răspuns cel discret, adăugând că dacă-şi tot face drum prin ea, este ca să le atragă atenția că i-ar putea da căpăcelul cu codiță la o parte din drum şi nu le-ar mai fi lor de primejdie. Apoi le spuse ce ştia din poveste.

Stejarul de la Pallas

Mult după ce caravelele pământenilor începuseră să străbată fluviul solar până la Ganimede, pe Pallas – asteroidul acela cuminte, pe care navaliştii obişnuiau să oprească pentru a-şi dezmorți privirea – apăru un stejar. Unul complet, cu rădăcini zdravene, trunchi scorțos şi cu început de scorbură şi un crengăriş plin de frunze, de vârful căruia se şi prinseseră câteva hârtii zburătăcite de vântul stelar de pe confratele mai voluminos într-ale asteroidăriei, Ceres. Primii care l-au văzut au fost congresiştii, unul din grupurile ce fuseseră nevoite să aştepte acolo validarea mandatelor – şi tot ei au fost primii care au pomenit de Ghindă: ia uite, domnule, până unde-a putut ajunge ghinda din care-a crescut stejarul ăsta ! Venindu-le cuirasatul, subiectul n-a mai fost dezvoltat, dar şase săptămâni mai târziu, unul din congresişti îşi aminti de stejar şi, cum tocmai fusese desemnat comisar pe lângă vreo agenție specioasă, îl însărcină pe predecesorul său să studieze cazul. Aşa îşi făcu apariția pe Pallas exobiologul, unul din studenții predecesorului, care-şi fixase cortul cât mai departe posibil de arbore, dar nu la antipod – că n-avea omul de unde şti dacă nu cumva, peste noapte, nu-i vine stejarului să traverseze centrul asteroidului şi să-şi transforme rădăcinile în crengi. Peste alți doi ani, predecesorul deveni succesor şi sistă cercetarea, dar studentul devenise şi el altceva: un negustor nărăvaş, ce făcuse deja o avere frumuşică din comerțul cu caravelele, se însurase apoi cu fata catepanului ce păzea ruta spre Ganimede şi ridicase în locul cortului pe care i-l suflase odată rafala unei erupții solare, un han. Când fu să i se nască primul copil, tânărul negustor se mută cine ştie unde, iar la han îşi făcură apariția agenții unei rețele hoteliere, aşa apărând alături complexul de cazare, stadionul, debarcaderul şi cartierul personalului, cimitirul şi monumentul cercetaşilor dinspre Saturn, şi imediat după acesta, birourile cartelului cultivatorilor de umbre. Recoltele dintâi ale acestora fuseseră atât de bogate, încât în scurtă vreme fermele lor împânziră jumătate din asteroid şi câteva sole de pe bolovanii ajunşi în trena Pallas-ului – dar în anii următori startul de micanită se steriliză, iar ganimedienii se obişnuiseră deja

cu gândul că n-au umbre, reducând achizițiile la un nivel ridicol, lăsând cartelul să falimenteze şi apoi cumpărându-i terenurile pentru a-şi aduce aici, unul câte unul, atelierele interzise de acordul de la Tycho Brache. Când acordul fu suspendat, iar pe Ganimede se sărbătorea suveranitatea – prilej cu care, la festivitățile de pe Pallas fu invitat şi filmat alături de stejar nepotul studentului-negustor – populația Asteroizilor era deja mai mare decât cea a Capitalei, aşa că guvernatorul decise că are şi el nevoie de suveranitate, trecu de partea seleniților şi fu ucis într-o ambuscadă, undeva într-unul din punctele Lagrange ale bătrânei Terra. Spre deosebire de cei de pe Ceres, pallasienii încetară fronda, fură iertați şi primiră dreptul să-şi îngroape guvernatorul – dar, cum loc pe asteroid rămăsese atât de puțin, încât circulația pe coridoarele externe se făcea doar cu aviz de patru ore, ca să-şi îngroape cum se cuvine eroul, îi făcură loc tăind stejarul. Pentru care, oricum, nu mai era loc.

Şi Ghinda de-a ajuns aici ? întrebă unul din diafani, cel aşezat în chakra creştetului. Dacă-i adevărat ce-am auzit şi nu-i doar arhetipul, Ghinda asta e singura pe care a rodit-o stejarul, înainte de-a fi tăiat, măi scormonitorule – răspunse Erzahet, iar scormonitorului îi scăzu dintr-odată străvezimea, fiindcă acum putea fi deosebit de ceilalți, cărora nu li se spunea nicicum. Lucrurile se aşezară însă iar la locul lor, odată cu trecerea răsturnocului şi înainte chiar ca vreunul din diafani să apuce să dea la o parte din drum măcar căpăcelul cu codiță ce-i căzuse Ghindei, pricină din care odată cu dispariția amintirii despre cele zise la popas, un alt diafan se împiedică de ea şi s-a dusus-a dus. Numai Erzahet şi-a reluat trecerea sa de-a dreptul prin Ghindă, ca să le fie de atenție autohtonilor şi să-şi aducă aminte de el la răsturnocul următor. Când le va povesti despre ce-a auzit el că-i ducerea dincolo a diafanilor.